

30.01.2012

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite 2125/00.01.00.01/2011

Asia **OKM Lausunto Teknisen ICT-ympäristön tietoturvaso-ohje ja sen tukimateriaali**

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää lausuntonaan Teknisen ICT-ympäristön tietoturvaso-ohjeen luonnoksesta seuraavan.

Ohjeen tavoitteena on kuvata yksityiskohtaisesti tietoaineistojen käsittelyä sen elinkaaren eri vaiheissa sekä tietoturvasoihin liittyviä teknisiä vaatimuksia.

Ohje on tarpeellinen ja sen liitteenä olevat työkalut ovat hyviä ja helpottavat asioiden kartoittamisessa. Ohjetta pitäisi kuitenkin selkeyttää vielä huomattavasti. Ohjeessa on runsaasti asioita, jotka voisi jättää pois. Osa asioista on esitetty useampaan kertaan eri kohdissa ohjetta ja kaiken kaikkiaan tässä tietoturvaso-ohjeessa tulisi keskittyä painokkaammin teknisiin vaatimuksiin. Ohjeesta voisi jättää pois muissa ohjeissa olevien asioiden tarkka käsittely ja mieluummin vain viitata rinnakkaisiin ohjeisiin. Näin ohjeen käyttäjäkunnan kannalta olennaiset asiat tulisivat paremmin esiin ja ohjeen käyttökelpoisuus paranisi huomattavasti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää seuraavat ohjeen yksittäisiin kohtiin liittyvät huomiot. Palaute koskee pääosin ohjeen selkeyttämistä.

2. KESKEISET VAATIMUKSET ICT-YMPÄRISTÖN TIETOTURVALLISUUDEN TOTEUTTAMISEKSI

2.1. Tietoturvaso-asetuksen vaatimukset tietoturvaso-ohjeelle

Tietoturvaso-asetuksen vaatimuksia ja menetelmiä niiden toteuttamiseksi on ohjeessa käsitelty suhteellisen laajasti. Asetuksen vaatimusten esittäminen on hyvä asia. Riittäisi, että ohjeessa lueteltaisiin 5 §:n vaatimukset ja tarkemmin käsiteltäisiin vain niitä vaatimuksia, joilla on vaikutuksia teknisiin vaatimuksiin. Esimerkiksi kohdassa 5. on esitetty, että esimiehen pitäisi käydä kehittämiskeskusteluissa läpi käyttäjärooleja sekä tietoaineistojen luokittelu. Tämän kaltaiset toimintaohjeet tulisi poistaa tietoturvaso-ohjeesta kokonaan. Käyttäjäroolien käsittelyä kehittämiskeskusteluissa ei pidetä tarkoituksenmukaisena.

2.3. Tietoaineistojen käsittely ja luokittelu

Kohdassa on esitetty suojaustasot ja turvallisuusluokitusmerkinnät. Nämä on esitetty myös sanastossa, joten sanastosta voisi poistaa tarkemman esityksen ja vain viitata sivulle 18.

Kuvat ovat hyviä, mutta kuvatekstit ovat liian pitkiä (esim. kuva 5 ja kuva 6).

2.4. Tietoturvasot

Tässä kohdassa on esitetty paljon asioita, jotka eivät koske suoraan teknisiä vaatimuksia. Ohjeesta voisi poistaa esimerkiksi luokittelupäätöksen kuvaus.

3. SUOJATTAVIEN KOHTEIDEN MÄÄRITTELEMINEN

Luvussa luvataan kuvata suojattavien kohteiden ja niiltä vaadittavan tietoturvasoton määrittely. Suojattavien kohteiden määrittely jää vielä epäselväksi ja koko lukua pitäisi tarkastella uudestaan. Pitkät lakitekstin lainaukset eivät tue ohjeen luettavuutta.

3.3. Miten ICT-palvelun rajausta tulisi suorittaa?

Myös tämän kohdan kuvatekstejä voisi selkeyttää. Esimerkiksi kuvan 12. kuvatekstistä voisi poistaa viimeisen virkkeen.

4. VAATIMUKSET TEKNISELLE TIETOTEKNIKKAYMPÄRISTÖLLE

4.2. Työasemat ja päätelaitteet

Ohjeessa työasemien ja päätelaitteiden käyttötilanteita on esitetty aika suppeasti, vaikka niiden todetaan olevan keskeinen runko ICT-palveluiden käytölle. Päätelaitteiden käyttöä eri tietoturvasoilla olevien palveluiden käytön suhteen voisi avata enemmän, esimerkiksi käyttötapaus, jossa perustason työasemalla käytetään korotetun tason järjestelmää. Tämä on todennäköisesti normaali tilanne.

4.2.1 Kaikissa päätelaitteissa sekä palvelimissa huomioitavia seikkoja

Kohdassa esitetyt esimerkit päätelaitteiden suojaamiseen käytettävistä teknisistä ratkaisuista ovat hyviä ja kattavia.

4.3. Erityisesti huomioitavia teknisiä ratkaisuja

Kohdassa on esitetty asiat pääasiassa erittäin hyvin.

4.3.4 Palveluiden etäkäyttö

Kohdassa on esitetty hyvin perinteinen etäkäytön näkemys. Vaatimus etäkäytön luvanvaraisuudesta ei ole mielekäs ja etäkäyttöoikeuden hakeminen lomakkeella on hyvin vanhahtava.

OKM:ssä kannettavien hallinnointi ja päivittyminen toimipisteen ulkopuolella vaatii, että etäkäyttöratkaisu on käytössä. Etäkäytön mahdollistaminen on siis tärkeää myös laitteiden ylläpidon kannalta eikä pelkästään henkilön virkatehtäviin. Päätös palvelun etäkäyttöisyydestä tapahtuu palvelun päästä ja eikä niinkään käyttäjittäin. Jos käyttäjällä on käyttöoikeus palveluun ja palvelu on katsottu soveltuvaksi etäkäytön kautta, niin ei ole mielekästä pohtia erikseen voiko käyttäjä käyttää palvelua etäkäytöllä vai ei.

Älypuhelimien käytön yleistymisestä ei kannata enää puhua tulevaisuudessa, ne ovat jo yleistyneet, tai sitten pitäisi sanoa että ne tulevat yleistymään entisestään.

Muuten etäkäytön vaatimukset näyttävät hyviltä, eivätkä ne tunnu olevan ainakaan perustasolla ylimitoitettuja (liite 7).

4.4. ICT-palveluiden tuottaminen

Eri palveluntuotantomalleja on käsitelty laajasti ja ne antavat hyvän kuvan nykyisistä vaihtoehtoista palveluiden tuottamiseen.

5. TYÖKALUT JA MUUT OHJEEN KÄYTTÖÄ TUKEVAT APUVÄLINEET

Ohjeessa olevat työkalut vaikuttavat toimivilta ja hyviltä.

Tietohallintojohtaja

Irma Nieminen

Projektipäällikkö

Kirsti Torvinen

Tiedoksi Ylijohtaja Håkan Mattlin
Kehityspäällikkö Sami Saarikoski
IT-asiantuntija Toni Sormunen
IT-asiantuntija Jukka Kärkkäinen